

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

**FAKTOR-FAKTOR YANG MENYUMBANG KEBOLEHAN
MEMBACA KANAK-KANAK TAHUN SATU DI SEKOLAHSEKOLAH
RENDAH LUAR BANDAR DI DAERAH MIRI,
SARAWAK**

AZHAR MD. ADNAN

FEM 1998 3

**FAKTOR-FAKTOR YANG MENYUMBANG KEBOLEHAN
MEMBACA KANAK-KANAK TAHUN SATU DI SEKOLAH-
SEKOLAH RENDAH LUAR BANDAR DI DAERAH MIRI,
SARAWAK**

Oleh

AZHAR MD. ADNAN

**Tesis yang dikemukakan sebagai memenuhi keperluan untuk
Ijazah Master Sains di Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia**

Disember 1998

PENGHARGAAN

Terlalu banyak pihak yang terlibat di dalam penyediaan tesis saya ini sehinggakan amat sukar bagi saya mencari perkataan yang paling sesuai untuk meluahkan rasa penghargaan dan terima kasih saya yang tidak terhingga ke atas mereka yang terlibat baik secara langsung mahupun tidak secara langsung.

Pertamanya, jutaan terima kasih saya ucapkan kepada penyelia, pensyarah dan pengerusi Jawatankuasa Penyeliaan tesis saya, Dr. Rohani Abdullah yang amat saya hormati dan kagumi akan ilmu dan kepakaran beliau yang tanpa rasa jemu telah banyak mencurahkan ilmu, menghulurkan bantuan, memberi bimbingan dan tunjuk ajar kepada saya dengan begitu profesyenal sekali. Melalui sesi-sesi perbincangan segala kesukaran dan kekusutan menjadi mudah terlerai. Ulasan yang diberi sentiasa menyemarakkan kesungguhan dan meningkatkan keyakinan saya untuk terus berusaha. Sekali lagi, jutaan terima kasih saya ucapkan.

Tidak terkecuali, ucapan jutaan terima kasih saya kepada ahli-ahli Jawatankuasa Penyeliaan saya iaitu Dr. Putri Zabariah binti Megat Abdul Rahman, yang juga amat saya kagumi akan ilmu, kepakaran dan sumbangan beliau di dalam program-program pendidikan awal kanak-kanak. Segala ilmu, bimbingan dan tunjuk ajar serta perbincangan ilmiah selama ini telah dapat meningkatkan kefahaman saya mengenai betapa penting dan perlunya program-program pendidikan awal kanak-kanak ini

dihayati dan diselami dari sudut yang luas tetapi mendalam. Ucapan jutaan terima kasih saya kepada Prof. Dr. Noran Fauziah binti Yaakub yang sudi menerima saya sebagai murid beliau sejak di zaman persekolahan menengah rendah lagi hingga ke peringkat ijazah sarjana muda dan kini ijazah sarjana. Guru yang tidak pernah jemu memberi bimbingan dan tunjuk ajar kepada saya ini masih sudi menghulurkan bimbingan beliau walaupun setelah berada jauh di utara tanah air. Pengalaman dan kepakaran beliau di dalam bidang penyelidikan amat saya hormati dan kagumi yang mana dengan kepakaran tersebut memudahkan beliau mengesan beberapa perkara yang saya ‘terlepas pandang’ di dalam menjalankan kajian ini.

Ucapan terima kasih saya tujukan kepada pegawai-pegawai di Bahagian Biasiswa, Kementerian Pendidikan Malaysia yang telah mengurniakan saya cuti belajar bergaji penuh dengan biasiswa selama dua tahun pengajian saya di Universiti Putra Malaysia. Tawaran ini memberi peluang kepada saya sekeluarga untuk pulang ‘sementara’ ke Semenanjung setelah lima tahun berkhidmat di Miri, Sarawak. Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih saya ucapkan kepada Jawatankuasa Penyelidikan Universiti Putra Malaysia yang telah meluluskan peruntukan kajian jangka pendek melalui penyelia saya Dr. Rohani Abdullah untuk tujuan kajian ini.

Kepada pembantu-pembantu penyelidik yang telah bertungkus lumus memberi komitmen yang sangat tinggi dalam usaha untuk

mengumpul data-data melalui temubual secara mendalam dengan ibu-ibu yang terlibat di dalam kajian ini, tiada ungkapan yang dapat saya ungkapkan selain dari menyatakan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih saya kepada Cikgu Baharuddin, Cikgu Khairunizam, Cikgu Azarna dan Cikgu Kazuliah. Tanpa guru-guru ini sudah pastinya saya akan menghadapi kesukaran untuk menyelami perasaan ibu-ibu yang terlibat terutamanya ketika menemubual ibu-ibu yang menggunakan dialek tempatan (bahasa-bahasa Melayu Sarawak, Kedayan, Melanau, Iban, Bidayuh dan Kayan). Penerimaan masyarakat setempat terhadap guru-guru ini menjadi kelebihan kepada saya dalam usaha menemubual ibu-ibu di lokasi kajian. Selain dari perkara-perkara yang tersurat, banyak juga perkara-perkara yang tersirat yang dapat saya kumpulkan daripada perbualan-perbualan tersebut.

Tidak lupa juga, ucapan penghargaan dan terima kasih saya kepada guru-guru besar di sekolah-sekolah yang terlibat. Segala bentuk perbincangan, pertolongan dan kerjasama yang dihulurkan pada setiap pertemuan amat-amat saya hargai walaupun kunjungan tersebut tidak pernah diiringi dengan surat rasmi dari pihak yang berwajib. Segala bentuk hubungan yang sedia wujud sejak saya menjadi pensyarah di Maktab Perguruan Sarawak, Miri adalah sesuatu yang jujur dan ikhlas demi kebaikan semua pihak yang terlibat. Begitu juga dengan pegawai-pegawai pendidikan dari Jabatan Pendidikan Bahagian, Bahagian Miri-Bintulu, En. Hewert dan En. Lim, serta pegawai pendidikan dari Jabatan

Pendidikan Sarawak di Kuching, En. Donny, saya ingin mengucapkan sebanyak-banyak terima kasih di atas bantuan dan kerjasama yang diberikan.

Kepada rakan-rakan sepejuangan, saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih di atas sokongan dan kerjasama yang diberikan terutamanya Sdr. Mokhtar bin Ishak yang tidak jemu-jemu menghantar e-mail dari Miri bagi mendapatkan maklumat-maklumat yang masih 'tercicir' di Miri. Tidak lupa juga ucapan jutaan terima kasih saya tujukan kepada ayah, ibu, abang-abang, kakak dan adik-adik saya dan ipar saya yang banyak memberi sokongan di sepanjang 'kepulangan' saya selama dua tahun ini.

Akhir sekali, kepada mereka yang teristimewa iaitu isteri tersayang Rumiati, anak-anak yang dikasihi Nor Elyana dan Mohd Khairul Anuar, jutaan terima kasih di atas segala dorongan, galakan dan sokongan yang diberikan serta pengorbanan yang ditunjukkan kepada saya di sepanjang proses menyiapkan tesis ini.

ISI KANDUNGAN

	Muka Surat
PENGHARGAAN	ii
SENARAI JADUAL	xiii
SENARAI RAJAH	xix
GLOSARI	xxii
ABSTRAK	xxiii
ABSTRACT	xxvi
 BAB	
1	
PENDAHULUAN	1
Pengenalan	1
Pendidikan Di Kawasan Luar Bandar Sarawak Sepintas Lalu.....	9
Tahap Pendidikan Di Kawasan Luar Bandar Daerah Miri, Sarawak	15
Kenyataan Masalah.....	21
Kepentingan Kajian.....	23
Teori-teori Yang Berkaitan	25
Teori Sosiobudaya Lev Semanovich Vygotsky	25
Teori Sistem Ekologikal Urie Bonfenbrener	28
Teori Strategi Pelaburan Keibubapaan Robert LeVine.....	30
Kerangka Konsep	35
Objektif Kajian	35
Hipotesis Kajian	37
Definisi Koseptual dan Operasional	38
Corak	38
Penglibatan Ibu.....	39
Kebolehan Membaca	39
Kanak-kanak Tahun Satu.....	40
Limitasi Kajian.....	40

2	ULASAN KARYA TERPILIH.....	43
	Membaca: Pemerolehan Ilmu	43
	Pendedahan Awal dan Kesan Penglibatan	
	Ibu Bapa	44
	Latar Belakang Keluarga	51
	Penglibatan Ibu Terhadap Kebolehan	
	Membaca Anak-anak	60
	Pengetahuan Mengenai Perkembangan	
	dan Keperluan Awal Kanak-kanak.....	80
	Pandangan Terhadap Pendidikan	
	Anak-anak	95
3	METODOLOGI KAJIAN	102
	Prosedur Persampelan.....	102
	Pemilihan Kawasan Kajian	102
	SRK Kampung Bakam	103
	SRK Kampung Luak	106
	SRK Kampung Pulau Melayu	110
	SRK Kampung Kuala Baram	113
	Pemilihan Populasi	116
	Pemilihan Sampel Kajian.....	117
	Latar Belakang Responden	119
	Kaum	120
	Umur Ibu dan Bapa	120
	Taraf Pendidikan Ibu dan Bapa	123
	Pekerjaan Ibu dan Bapa	125
	Kedudukan Ibu dan Bapa	
	Dalam Komuniti	125
	Taraf Perkahwinan Ibu	128
	Pendapatan Bulanan Keluarga	128
	Lama Berumahtangga.....	130
	Bilangan Anak	130
	Hubungan dengan Responden	131
	Simpanan Jangka Panjang Untuk	
	Pendidikan Anak.....	132
	Bentuk Simpanan Yang Dibuat	132
	Status Rumah Yang Didiami	133
	Jenis Rumah Yang Didiami.....	133
	Hak Milik Kenderaan Keluarga	135
	Pengumpulan Data	136
	Ujian Pra	136
	Prosedur	138

	Instrumentasi	144
	Angkubah Kajian	144
	Instrumen	146
	Analisis Data	156
4	HASIL KAJIAN.....	159
	Ciri-ciri Latar Belakang Keluarga Yang Mempengaruhi Kebolehan Membaca Awal Kanak-kanak Di Kawasan Kajian	160
	Taraf Pendidikan Ibu Dengan Kebolehan Membaca Anak	162
	Taraf Perkahwinan Ibu Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	164
	Jantina Responden Dengan Kebolehan Membaca Anak	166
	Corak Penglibatan Ibu Yang Boleh Membantu Kebolehan Membaca Awal Kanak-kanak Di Kawasan Kajian	168
	Membacakan Sebarang Bahan Bacaan Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	171
	Membacakan Buku Cerita Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	174
	Membaca Bersama-sama Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	178
	Mengajar Anak Mengenal Huruf Dengan Kebolehan Membaca Anak	181
	Membeli Bahan Bacaan Untuk Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	184
	Membeli Buku Sebagai Hadiah Hari Lahir Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	190
	Membantu Anak Belajar Membaca Dengan Kebolehan Membaca Anak	192
	Anak Meminta Mengajar Menyebut Perkataan Yang Sukar Dibaca Dengan Kebolehan Membaca Anak	196
	Membantu Anak Dalam Kerja Sekolahnya Dengan Kebolehan Membaca Anak	199

Bersama-sama Membantu Anak Melukis Dengan Kebolehan Membaca Anak	203
Bersama-sama Membantu Anak Mencari, Menggunting dan Menampal Gambar-gambar Menarik atau Gambar- Gambar Peristiwa Yang Menarik Daripada Akhbar atau Majalah Sambil Membacakan Dengan Jelas Kenyataan yang Terdapat Pada Gambar Tersebut Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	207
Berbual-bual Bersama-sama Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	210
Memberi Pujian Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	214
Memberi Ganjaran Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	217
Keluarga Membawa Anak Bersiar-siar, Membuat Lawatan ke tempat-tempat Bersejarah atau Kawasan Peranginan/ Percutian/Beriadah Dengan Kebolehan Membaca Anak	221
Ibu Membawa Anak Ke Perpustakaan Awam Dengan Kebolehan Membaca Anak	225
Ibu Menggalakkan Anak Ke Perpustakaan Dengan Kebolehan Membaca Anak	229
Ibu Menggalakkan Anak Meminjam Buku Dengan Kebolehan Membaca Anak	232
Ibu Memperuntukkan Jumlah Kewangan Tertentu Untuk Anak Membeli Bahan Bacaan Dengan Kebolehan Membaca Anak	234
Ibu Mendengar Atau Berbincang Masalah Anak Bersama-sama Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	235
Ibu Mendaftarkan Anak Dengan Mana-mana Perpustakaan Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	237
Ibu Membawa Anak Menyertai Aktiviti Yang Dianjurkan Oleh Perpustakaan Awam Dengan Kebolehan Membaca Anak	240

Ibu Membawa Anak Menyertai Pertandingan Membaca Atau Bercerita Dengan Kebolehan Membaca Anak	242
Ibu Berkunjung Ke sekolah Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	244
Tahap Pengetahuan Ibu Mengenai Perkembangan Dan Keperluan Awal Kanak- kanak Yang Boleh Membantu Kebolehan Membaca Awal Kanak-kanak Di keempat- Empat Buah Sekolah Rendah Kerajaan Yang Terpilih Dalam Kajian Ini	250
Kesedaran Ibu Mengenai Tabiat Membaca Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	251
Kesedaran Ibu Mengenai Keinginan Anak Untuk Membaca Dengan Kebolehan Membaca Anak	253
Kesedaran Ibu Mengenai Anak Untuk Mencuba Membaca Di Hadapan Ibu Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	255
Pandangan Ibu Terhadap Aktiviti Membawa Anak Bersiar-siar Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	257
Kepekaan Ibu Terhadap Kemudahan Untuk Mendapatkan Atau Meminjam Buku Selain Dari Perpustakaan Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	259
Pandangan Ibu Mengenai Masa Yang Paling Sesuai Mendedahkan Sebarang Bahan Bacaan Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	261
Kepekaan Ibu Mengenai Kebiasaan Masa Anak Paling Suka Menonton Televisyen Dengan Kebolehan Membaca Anak	266
Kesedaran Ibu Mengenai Tabiat Dan Pelakuan Membaca Anak-anak Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	268
Kesedaran Ibu Mengenai Jenis Bahan Lain Yang Boleh Digunakan Untuk Mempertingkatkan Kebolehan Membaca Anak Selain Daripada Bahan Bercetak Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	269

	Pandangan Ibu Terhadap Pendidikan Anak-anak Dengan Kebolehan Membaca Awal Kanak-kanak Di Kawasan Kajian	272
	Reaksi Ibu Terhadap Perlunya Anak Belajar Bersungguh-sungguh Dengan Kebolehan Membaca Anak	278
5	PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN.....	283
	Latar Belakang Keluarga Yang Berkaitan Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	283
	Taraf Pendidikan Ibu	283
	Taraf Perkahwinan Ibu.....	284
	Jantina Responden	285
	Corak Penglibatan Ibu Dengan Kebolehan Membaca Anak	287
	Penglibatan Ibu Dalam Membaca Dan Aktiviti Yang Berkaitan Dengannya	287
	Penglibatan Ibu Dalam Membeli Dan Menyediakan Bahan Bacaan Untuk Anak.....	291
	Penglibatan Ibu Dalam Mengajar Anak Membaca Dan Aktiviti Yang Berkaitan Dengan Kebolehan Membaca Kanak-kanak.....	295
	Penglibatan Ibu Dalam Membantu Kerja Sekolah Anak Dan Aktiviti Yang Berkaitan Dengannya	297
	Penglibatan Ibu Dalam Berbual-bual Bersama-sama Anak	300
	Penglibatan Ibu Dalam Memberi Pujian Kepada Anak-anak	301
	Penglibatan Ibu Dalam Membawa Anak Bersiar-siar	303
	Penglibatan Ibu Dalam Membawa Anak Ke Perpustakaan Awam	304
	Pengetahuan Ibu Mengenai Perkembangan Dan Keperluan Kanak-kanak Dengan Kebolehan Membaca Anak	308
	Sedar Mengenai Tabiat Dan Perlakuan Anak	308
	Kesedaran Ibu Terhadap Aktiviti Membawa Anak Bersiar-siar	309
	Kepekaan Ibu Dalam Memperoleh Bahan Bacaan	312

	Pandangan Ibu Mengenai Masa	
	Sesuai Mendedahkan Bahan Bacaan	313
	Pandangan Ibu Terhadap Pendidikan Anak	317
	Kesimpulan	320
	Cadangan	325
RUJUKAN	336
LAMPIRAN	352
VITA	401

SENARAI JADUAL

Jadual		Muka Surat
1.1	Keputusan Calon Cemerlang Ujian Pencapaian Sekolah Rendah (UPSR) Bagi Sekolah-sekolah Rendah Aliran Bahasa Melayu, Negeri Sarawak	13
1.2	Bilangan Sekolah Yang Belum Menguasai Ujian Pencapaian Sekolah Rendah (UPSR) Bagi Sekolah-sekolah Rendah Aliran Bahasa Melayu Negeri Sarawak	13
1.3	Keputusan Ujian Penilaian Menengah Rendah (PMR) Bagi Mata Pelajaran Bahasa Malaysia Sekolah-sekolah Negeri Sarawak Tahun 1996...	14
3.1	Pekerjaan Utama Ibu Bapa Murid-murid SRK Kampung Bakam Untuk Tahun 1997	104
3.2	Pengalaman Pendidikan Awal Kanak-kanak Bagi Kanak-kanak Tahun 1 SRK Kampung Bakam Untuk Tahun 1997 Yang Terlibat Dalam Kajian Ini.....	105
3.3	Bilangan Murid Tahun 1 Dan Jumlah Keseluruhan Murid SRK Kampung Bakam Mengikut Jantina Untuk Tahun 1997	106
3.4	Bilangan Murid Tahun 1 Dan Jumlah Keseluruhan Murid SRK Kampung Luak Mengikut Jantina Untuk Tahun 1997	107
3.5	Pekerjaan Utama Ibu Bapa Murid-murid SRK Kampung Luak Untuk Tahun 1997	107
3.6	Pengalaman Pendidikan Awal Kanak-kanak Bagi Kanak-kanak Tahun 1 SRK Kampung Luak Untuk Tahun 1997 Yang Terlibat Dalam Kajian Ini	106

3.7	Bilangan Murid Tahun 1 Dan Jumlah Keseluruhan Murid SRK Kampung Pulau Melayu Mengikut Jantina Untuk Tahun 1997....	110
3.8	Pekerjaan Utama Ibu Bapa Murid-murid SRK Kampung Pulau Melayu Untuk Tahun 1997	111
3.9	Pengalaman Pendidikan Awal Kanak-kanak Bagi Kanak-kanak Tahun 1 SRK Kampung Pulau Melayu Untuk Tahun 1997 Yang Terlibat Dalam Kajian Ini	112
3.10	Bilangan Murid Tahun 1 Dan Jumlah Keseluruhan Murid SRK Kampung Kuala Baram Mengikut Jantina Untuk Tahun 1997.....	113
3.11	Pekerjaan Utama Ibu Bapa Murid-murid SRK Kampung Kuala Baram Untuk Tahun 1997	115
3.12	Pengalaman Pendidikan Awal Kanak-kanak Bagi Kanak-kanak Tahun 1 SRK Kampung Kuala Baram Untuk Tahun 1997 Yang Terlibat Dalam Kajian Ini	116
3.13	Pecahan Sampel Kajian Mengikut Jantina Dan Kebolehan Membaca	118
3.14	Taburan Responden Mengikut Kaum	121
3.15	Umur Ibu dan Bapa.....	122
3.16	Taraf Pendidikan Ibu dan Bapa	124
3.17	Pekerjaan Ibu dan Bapa	126
3.18	Kedudukan Ibu dan Bapa Dalam Komuniti	127
3.19	Taraf Perkahwinan Ibu.....	129
3.20	Pendapatan Keluarga	129
3.21	Lama Berumahtangga Responden	130

3.22	Bilangan Anak Responden	131
3.23	Hubungan Dengan Responden	131
3.24	Membuat Simpanan Jangka Panjang Untuk Pendidikan	132
3.25	Bentuk Simpanan Yang Dibuat Oleh Responden	133
3.26	Status Rumah Yang Didiami Responden	134
3.27	Jenis Rumah Yang Didiami Responden	134
3.28	Status Kawasan Kediaman Responden	135
3.29	Pemiliki Kereta Atau Van	136
3.30	Kebolehpercayaan Ujian Bacaan	147
3.31	Kebolehpercayaan Instrumen Ciri-ciri Latar Belakang Keluarga Dengan Kebolehan Membaca	149
3.32	Kebolehpercayaan Instrumen – Corak Penglibatan Ibu Yang Membantu Kebolehan Membaca	150
3.33	Kebolehpercayaan Instrumen – Tahap Pengetahuan Ibu Mengenai Perkembangan dan Keperluan Awal Kanak-kanak Membantu Kebolehan Membaca Awal Kanak-kanak	154
3.34	Kebolehpercayaan Instrumen – Pandangan Ibu Terhadap Pendidikan Anak-anak	156
3.35	Kebolehpercayaan Instrumen	157
4.1	Perbezaan Latar Belakang Keluarga Di antara Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca Dengan Yang Sudah Boleh Membaca	160
4.2	Alasan Tidak Membacakan Sebarang Bahan Bacaan Kepada Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	173

4.3	Alasan Tidak Membacakan Buku Cerita Kepada Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	176
4.4	Alasan Tidak Membaca Bersama-sama Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	179
4.5	Alasan Tidak Mengajar Anak Mengenal Huruf Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	183
4.6	Alasan Tidak Membeli Bahan Bacaan Untuk Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	187
4.7	Alasan Tidak Membeli Buku Sebagai Hadiah Hari Lahir Kepada Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	191
4.8	Alasan Tidak Membantu Anak Belajar Membaca Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	193
4.9	Alasan Tidak Membantu Anak Mengajar Menyebut Perkataan Yang Sukar Dibaca Oleh Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	197
4.10	Alasan Tidak Membantu Anak Dalam Kerja Sekolah Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	201
4.11	Alasan Tidak Bersama-sama Membantu Anak Melukis Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	205
4.12	Alasan Tidak Bersama-sama Membantu Anak Membuat Buku Skrap Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca.....	209
4.13	Alasan Tidak Berbual Bersama-sama Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	212

4.14	Alasan Tidak Memberi Pujian Kepada Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	215
4.15	Alasan Tidak Memberi Ganjaran Kepada Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	219
4.16	Alasan Tidak Membawa Anak Bersiar-siar Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	223
4.17	Alasan Tidak Membawa Anak Ke Perpustakaan Awam Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca.....	227
4.18	Perpustakaan Yang Dikunjungi Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	231
4.19	Tempat yang Menjadi Tumpuan Anak Meminjam Buku Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	234
4.20	Alasan Tidak Mendengar Dan Berbincang Dengan Anak Mengenai Masalah Yang Dihadapi Oleh Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca.....	236
4.21	Alasan Tidak Mendaftar Anak Dengan Manamana Perpustakaan Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca.....	239
4.22	Perpustakaan Yang Dianggotai Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	239
4.23	Alasan Tidak Menyertai Aktiviti Yang Dianjurkan Oleh Perpustakaan Awam Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	241

4.24	Alasan Tidak Menyertai Pertandingan Membaca Atau Bercerita Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	243
4.25	Alasan Tidak Mengunjungi Sekolah Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	245
4.26	Reaksi Ibu Mengenai Perlakuan Ibu Bapa Mengunjungi Sekolah Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	246
4.27	Alasan Mengapa Pendedahan Awal Terhadap Sebarang Bahan Bacaan Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	263
4.28	Jenis Bahan yang Boleh Didedahkan Kepada Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	264
4.29	Alasan Mengapa Bimbingan Tidak Perlu Diberi Lagi Kepada Anak Di kalangan Kanak-kanak Yang Belum Boleh Membaca	265

SENARAI RAJAH

Rajah		Muka Surat
1.1	Kerangka Konsep Menjelaskan Faktor-faktor Yang Mempengaruhi Kebolehan Membaca Di peringkat Awal Kanak-kanak	36
4.1	Taraf Pendidikan Ibu Dengan Kebolehan Membaca Anak	163
4.2	Taraf Perkahwinan Ibu Dengan Kebolehan Membaca Anak	165
4.3	Jantina Responden Dengan Kebolehan Membaca Anak	166
4.4	Membacakan Sebarang Bahan Bacaan Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	171
4.5	Membacakan Buku Cerita Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	175
4.6	Membaca Bersama-sama Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	179
4.7	Mengajar Anak Mengenal Huruf Dengan Kebolehan Membaca Anak	182
4.8	Membeli Bahan Bacaan Untuk Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	185
4.9	Membelikan Buku Sebagai Hadiah Hari Lahir Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	191
4.10	Membantu Anak Belajar Membaca Dengan Kebolehan Membaca Anak	193
4.11	Anak Meminta Ibu Mengajar Menyebut Perkataan Yang Sukar Dibaca Oleh Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	196

4.12	Membantu Anak Dalam Kerja Sekolahnya Dengan Kebolehan Membaca Anak	200
4.13	Membantu Anak Melukis Dengan Kebolehan Membaca Anak	204
4.14	Bersama-sama Membantu Anak Membuat Buku Skrap Dengan Kebolehan Membaca Anak	208
4.15	Berbual Bersama-sama Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	211
4.16	Memberi Pujian Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	214
4.17	Memberi Ganjaran Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	218
4.18	Membawa Anak Bersiar-siar, Membuat Lawatan Ke Tempat-tempat Bersejarah Atau Kawasan Peranginan/Percutian/Beriadah Dengan Kebolehan Membaca Anak	222
4.19	Membawa Anak Ke Perpustakaan Awam Dengan Kebolehan Membaca Anak	226
4.20	Menggalak Anak Ke Perpustakaan Dengan Kebolehan Membaca Anak	230
4.21	Menggalak Anak Meminjam Buku Dengan Kebolehan Membaca Anak	232
4.22	Kesedaran Ibu Mengenai Tabiat Membaca Responden Dengan Kebolehan Membaca Anak	252
4.23	Kesedaran Ibu Mengenai Keinginan Anak Untuk Membaca Dengan Kebolehan Membaca Anak	254
4.24	Kesedaran Ibu Mengenai Pelakuan Anak Untuk Mencuba Membaca Di hadapan Ibu Dengan Kebolehan Membaca Anak	255

4.25	Pandangan Ibu Terhadap Aktiviti Bersiar-siar Dengan Kebolehan Membaca Anak	258
4.26	Kepekaan Ibu Terhadap Kemudahan Untuk Mendapatkan Atau Meminjam Buku Selain Dari Perpustakaan Dengan Kebolehan Membaca Anak	260
4.27	Pandangan Ibu Mengenai Masa Yang Paling Sesuai Mendedahkan Sebarang Bahan Bacaan Kepada Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	262
4.28	Reaksi Ibu Terhadap Pentingnya Pendidikan Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak.....	273
4.29	Reaksi Ibu Terhadap Kerja Sekolah Yang Oleh Guru Dengan Kebolehan Membaca Anak	275
4.30	Reaksi Ibu Terhadap Tabungan Untuk Pendidikan Anak Dengan Kebolehan Membaca Anak	277
4.31	Reaksi Ibu Terhadap Perlunya Anak Belajar Bersungguh-sungguh Dengan Kebolehan Membaca Anak	279

GLOSARI

ALA	-	American Library Association
BH	-	Berita Harian
BM	-	Berita Minggu
BRK	-	Biro Rundingan dan Kembangan
BPPDP	-	Bahagian Perancangan Dan Penyelidikan Dasar Pendidikan
JPB	-	Jabatan Pendidikan Bahagian
JPM	-	Jabatan Perangkaan Malaysia
KPM	-	Kementerian Pendidikan Malaysia
MM	-	Mingguan Malaysia
PM	-	Peoples Mirrors
SES	-	Status Ekonomi Sosial
SRK	-	Sekolah Rendah Kerajaan
UM	-	Utusan Malaysia
UPM	-	Universiti Putra Malaysia

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia
sebagai memenuhi keperluan untuk ijazah Master Sains

**FAKTOR-FAKTOR YANG MENYUMBANG KEBOLEHAN
MEMBACA KANAK-KANAK TAHUN SATU DI SEKOLAH-
SEKOLAH RENDAH LUAR BANDAR DAERAH MIRI,
SARAWAK**

Oleh

AZHAR MD. ADNAN

Disember 1998

Pengerusi: Rohani Abdullah, Ph.D.

Fakulti: Ekologi Manusia

Kajian ini bertujuan untuk (i) mengenalpasti corak penglibatan ibu, (ii) mengenalpasti tahap pengetahuan ibu mengenai perkembangan dan keperluan kanak-kanak, (iii) mengenalpasti perkaitan di antara pandangan ibu terhadap pendidikan anak-anak mereka dengan kebolehan membaca kanak-kanak, dan (iv) mengenalpasti ciri-ciri latar belakang keluarga yang berkaitan dengan kebolehan membaca peringkat awal kanak-kanak di empat buah sekolah rendah luar bandar di daerah Miri, Sarawak.

Temubual yang mendalam ke atas 23 orang ibu di kalangan kanak-kanak yang sudah boleh membaca dan 23 orang ibu di kalangan kanak-kanak yang belum boleh membaca telah dilakukan dengan menggunakan satu set soalselidik sebagai panduan.

Hasil kajian mendapati bahawa wujudnya perkaitan yang signifikan di antara corak penglibatan ibu dengan kebolehan membaca

awal kanak-kanak. Ibu kepada kalangan kanak-kanak yang sudah boleh membaca ada dan pernah membacakan sebarang bahan bacaan kepada anak mereka, membacakan buku cerita, membaca bersama-sama anak, mengajar anak mengenal huruf, membeli bahan bacaan untuk anak, membeli buku sebagai hadiah hari lahir anak, membantu anak belajar membaca, mengajar anak menyebut perkataan yang sukar, membantu anak dalam kerja sekolah, melukis dan membuat buku skrap, berbual dengan sama anak, memberi pujian dan ganjaran kepada anak, membawa anak bersiar-siar, membawa anak ke perpustakaan awam, menggalakkan anak ke perpustakaan dan meminjam buku.

Hasil kajian juga mendapati bahawa wujud perkaitan yang signifikan di antara tahap pengetahuan ibu mengenai perkembangan dan keperluan kanak-kanak dengan kebolehan membaca awal kanak-kanak. Ibu di kalangan kanak-kanak yang sudah boleh membaca sedar mengenai masa yang paling sesuai untuk mendedahkan sebarang bahan bacaan kepada anak, keinginan anak untuk membaca, perlakuan anak untuk mencuba membaca, penyediaan kemudahan bahan bacaan untuk anak-anak, tabiat membaca anak, dan kelebihan membawa anak bersiar-siar.

Hasil kajian mendapati bahawa wujud perkaitan yang signifikan di antara pandangan ibu berkaitan dengan pendidikan anak-anak dengan kebolehan membaca awal kanak-kanak. Ibu di kalangan kanak-kanak yang sudah boleh membaca bersetuju bahawa pendidikan anak-anak adalah penting, kerja sekolah yang diberi oleh guru bertujuan untuk anak